

**UCHWAŁA NR 90/2024
ZARZĄDU POWIATU WSCHOWSKIEGO**

z dnia 5 listopada 2024 r.

w sprawie wyznaczenia aptek ogólnodostępnych do pełnienia w roku 2024 dyżurów w porze nocnej i dyżurów w dni wolne od pracy.

Na podstawie art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 107) oraz art. 94 ust. 3, ust. 7, ust. 9 pkt 1 i 2 oraz ust. 12 ustawy z dnia 6 września 2001 r. Prawo farmaceutyczne (Dz. U. z 2024 r. poz. 686) Zarząd Powiatu Wschowskiego w składzie:

1. Starosta - Waldemar Starosta,
2. Wicestarosta - Andrzej Bielawski,
3. Członek Zarządu - Mieczysław Guzewicz,
4. Członek Zarządu - Krzysztof Kliber,
5. Członek Zarządu - Tomasz Urbański

uchwala, co następuje:

§ 1. Wyznacza się apteki do pełnienia dyżurów w 2024 roku:

1) w godzinach **od 12:00 do 16:00** w dni świąteczne wymienione w art. 1 pkt 1 ustawy z dnia 18 stycznia 1951 r. o dniach wolnych od pracy (Dz. U. z 2020 r. poz. 1920):

DNI	OZNACZENIE APTEKI
11 listopad 2024 r.	APTEKA DR. OPTIMA ul. Moniuszki 8a 67 – 400 Wschowa tel. 65 536 67 55
25 grudzień 2024 r.	APTEKA "OSIEDŁOWA" Sp. j. ul. Zielona 21 67 – 400 Wschowa tel. 65 540 49 94
26 grudzień 2024 r.	APTEKA POD ORŁEM ul. Bohaterów Westerplatte 9 67 – 400 Wschowa tel. 65 540 12 07

2) w porze nocnej w godzinach **od 21:00 do 23:00** w dni wolne od pracy, o których mowa w art. 1 lub art. 1a ust. 1 ustawy z dnia 18 stycznia 1951 r. o dniach wolnych od pracy (Dz. U. z 2020 r. poz. 1920):

DNI	OZNACZENIE APTEKI
10, 11, 17, 24 listopad 2024 r.	APTEKA ACCURATUS ul. Nowy Rynek 28 67 – 410 Sława tel. 68 356 66 80
08, 15, 22, 25, 26, 29 grudzień 2024 r.	

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Przewodniczącemu Zarządu Powiatu Wschowskiego poprzez przekazanie jej kopii Lubuskiemu Wojewódzkiemu Inspektorowi Farmaceutycznemu w Gorzowie Wlkp., Dyrektorowi Narodowego Funduszu Zdrowia Lubuskiego Oddziału Wojewódzkiego w Zielonej Górze oraz aptekom ogólnodostępnym, które wskazano w § 1 niniejszej uchwały.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

STAROSTA

Waldemar Starosta

Uzasadnienie

Zgodnie ze znowelizowanym brzmieniem art. 94 ust. 1 ustawy z dnia 6 września 2001 r. Prawo farmaceutyczne (Dz. U. z 2024 r. poz. 686) „Rozkład godzin pracy aptek ogólnodostępnych znajdujących się na terenie powiatu jest dostosowany do potrzeb ludności tego powiatu i pozwala na realizację przez te apteki zadań określonych w art. 87 ust. 2 [w/w ustawy], w szczególności przez pełnienie dyżurów w dzień wolny od pracy oraz dyżurów w porze nocnej [...]”.

Dyżurem w porze nocnej jest dyżur pełniony przez aptekę ogólnodostępną bez przerwy przez kolejne 2 godziny zegarowe w przedziale czasowym między godzinami 19.00 a 23.00.

Dyżurem w dzień wolny od pracy (niedziele i święta) – jest dyżur pełniony przez aptekę ogólnodostępną w dniach, o których mowa w art. 1 lub art. 1a ust. 1 ustawy z dnia 18 stycznia 1951 r. o dniach wolnych od pracy (Dz. U. z 2020 r. poz. 1920), bez przerwy przez kolejne 4 godziny zegarowe w przedziale czasowym między godzinami 10.00 a 18.00.

Podmioty prowadzące apteki ogólnodostępne przekazały Zarządowi Powiatu rozkład godzin pracy apteki na 2024 rok. Informacje przekazane przez w/w podmioty ukazały, iż godziny otwarcia aptek na terenie powiatu nie gwarantują zaspokojenia potrzeb ludności w porze nocnej w dniach wolnych od pracy oraz w dni świąteczne (wolne od pracy).

Zarząd Powiatu Wschowskiego, powyższe stanowisko w zakresie braku zaspokojenia potrzeb ludności oparł przede wszystkim na opinii Prezesa Zarządu Nowego Szpitala we Wschowie, w którym jest udzielana pomoc medyczna w zakresie ambulatoryjnej opieki zdrowotnej nocnej i świątecznej. W piśmie wskazano, iż „w tygodniu roboczym w godzinach wieczornych największe natężenie potrzeb zdrowotnych następuje w godzinach 18:00 - 23:00, a w niedzielę i święta pacjenci korzystają przez cały dzień z niemal równą częstotliwością [...]”.

Dodatkowym argumentem przemawiającym za potrzebą wyznaczenia apteki do pełnienia dyżurów jest fakt przyjmowania osobistych zgłoszeń mieszkańców przez Przewodniczącego Rady Powiatu Wschowskiego, które dotyczą uwag w zakresie braku takowych dyżurów, a co za tym idzie braku dostępności do usług oraz asortymentu farmaceutycznego w dniach świątecznych.

Wobec powyższego, pismem z dnia 8 sierpnia 2024 r. Zarząd Powiatu Wschowskiego poinformował apteki ogólnodostępne w powiecie o potrzebie wyznaczenia apteki do pełnienia dyżurów:

1) w porze nocnej w godzinach 21.00 – 23.00 w dni świąteczne i niedziele (art. 1 pkt 1 i art. 1 pkt 2 ustawy z dnia 18 stycznia 1951 r. o dniach wolnych od pracy – Dz. U. z 2020 r. poz. 1920),

2) w godzinach 12.00 – 16.00 w dni świąteczne wymienione w art. 1 pkt 1 ustawy z dnia 18 stycznia 1951 r. o dniach wolnych od pracy (Dz. U. z 2020 r. poz. 1920).

Decyzja Zarządu została podjęta na podstawie przesłanych rozkładów godzin aptek, z których wynika, iż apteki zapewniają opiekę farmaceutyczną od poniedziałku do soboty w godzinach od 8:00 do 22:00, w niedzielę od godziny 10:30 do 16:00, a w dni świąteczne apteki są nieczynne.

Na spotkaniach ze Starostą Wschowskim przedstawiciele niektórych aptek nie deklarowali żadnej chęci do pełnienia dyżurów w porze nocnej lub dyżurów w dniach wolnych od pracy, zwracając uwagę na zbyt małe liczbowo zatrudnienie personelu. Powyższe znalazło odzwierciedlenie w oświadczeniach podmiotów prowadzących apteki, złożonych na podstawie art. 94 ust. 10 ustawy Prawo farmaceutyczne.

Zarząd Powiatu Wschowskiego powziął wątpliwość w zakresie oświadczeń dotyczących ograniczeń kadrowych, albowiem w żaden sposób przedstawiciele aptek nie wykazali jakie podjęli działania organizacyjne, aby ustalić dyżury dostosowane do potrzeb ludności.

Należy zwrócić również uwagę, iż ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (Dz. U. z 2023 r. poz. 1465 ze zm.) dopuszcza pracę w godzinach nadliczbowych w razie szczególnych potrzeb pracodawcy – art. 151 §1 pkt 2 Kodeksu pracy oraz w niedziele i święta przy wykonywaniu prac koniecznych ze względu na ich użyteczność społeczną i codzienne potrzeby ludności, w szczególności w zakładach świadczących usługi dla ludności – art. 151¹⁰ pkt 9 lit. b Kodeksu pracy.

Z uwagi na znikome zainteresowanie dyżurami - i zgłoszenie tylko jednej apteki (Apteka Accuratus w Sławie) do pełnienia dyżurów nocnych w dniach świątecznych i niedziele - Zarząd Powiatu, **biorąc pod**

uwagę potrzebę zapewnienia potrzeb ludności, postanowił dopuścić możliwość pełnienia dyżurów rotacyjnie (tj. przez więcej niż jedną aptekę), a nie przez wyłącznie jedną, przy czym godziny dyżurów pełnionych przez te apteki nie pokrywają się i nie zostanie przekroczony łączny limit godzin dyżurów w porze nocnej i w dni wolne od pracy wynikający z art. 2 pkt 7³ i 7⁴ Prawo farmaceutyczne. Wdrażając tryb rotacyjny dyżurów, Zarząd Powiatu zapewni równe traktowanie podmiotów prowadzących apteki borykających się z tym samym problemem.

Zważywszy na to, iż Powiat Wschowski jest niedużym powiatem, odległości pomiędzy poszczególnymi miastami a szpitalem nie są znaczące, a także z uwagi na brak zainteresowania dyżurami pozostałych podmiotów prowadzących apteki, Zarząd zdecydował o uwzględnieniu zgłoszenia Apteki Accuratus w Sławie do pełnienia dyżurów w godzinach nocnych w niedziele i dni świąteczne.

W orzecznictwie sądów administracyjnych na tle art. 94 Prawa farmaceutycznego wyrażono pogląd, że pełnienie dyżurów nocnych i podczas dni wolnych od pracy wchodzi w zakres ustawowych zadań aptek ogólnodostępnych i do kierownika apteki należy takie zorganizowanie pracy, aby placówka ten obowiązek mogła realizować (wyrok WSA we Wrocławiu wyroku z 14 maja 2013 r., sygn. IV SA/Wr 129/13, WSA w Olsztynie z 28 lipca 2020 r., sygn. II SA/Ol 375/20, wyrok WSA w Krakowie z 24 maja 2023 r. III SA/Kr 260/23 CBOSA). Pogląd ten wyrażono co prawda na gruncie stanu prawnego obowiązującego przed 1 stycznia 2024 r., niemniej jednak w ocenie Zarządu jest on nadal aktualny.

Zważyć trzeba, iż ogólną konstytucyjną zasadą wykonywania działalności gospodarczej jest swoboda w jej podejmowaniu i prowadzeniu. Jednak w samej konstytucji przewidziane są wyjątki od tej ogólnej zasady, o ile jest to uzasadnione ważnym interesem publicznym i dokonywane w drodze ustawy. Prowadzenie apteki wiąże się z wieloma ograniczeniami i obowiązkami, pełnienie dyżurów jest tylko jednym z nich. Następuje na podstawie ustawy oraz uzasadnione jest interesem publicznym.

Zarząd w pełni podziela twierdzenia zawarte w wyroku WSA w Poznaniu z 11 czerwca 2014 r., IV SA/Po 169/1402, w którym podnosi się, że: „Nie jest to ograniczenie nadmierne, naruszające istotę wolności – odpowiada wymogom zasady proporcjonalności, a ponadto znajduje pełne uzasadnienie, jako że służy wprost ochronie zdrowia, a więc wartości wysoko usytuowanej wśród dóbr konstytucyjnie chronionych.” Wydaje się jednak, że w przypadku obowiązku dyżurów nie jest to ograniczenie działalności, lecz swoisty nakaz pracy. Skojarzenie takie budzi jednoznaczne wskazanie w wyrokach sądowych, że kwestie organizacyjne apteki oraz interesy ekonomiczne właściciela (np. konieczność zapewnienia pracowników, praca samodzielnie przez farmaceutę właściciela czy deficytowość dyżurów) nie stanowią podstawy do zwolnienia z obowiązku pełnienia dyżurów („drugorzędną kwestią jest natomiast to, jakie czynności organizacyjne będą musiały podjąć apteki, aby dostosować się do przyjętego w uchwale rozwiązania organizacyjnego”), tak np. wyroki WSA w Krakowie z 22 maja 2018 r., III SA/Kr 168/18, WSA w Poznaniu z 12 października 2017 r., III SA/Po 503/17, WSA w Bydgoszczy z 24 maja 2017 r., II SA/Bd 300/17, WSA we Wrocławiu z 3 października 2006 r., III SA/Wr 185/06.

Przyjęte przez Zarząd Powiatu informacje podmiotów prowadzących apteki o braku możliwości realizacji dyżuru z uwagi na ograniczenia kadrowe byłoby równoznaczne z brakiem możliwości wyznaczenia aptek dyżurujących. W ocenie Zarządu, biorąc pod uwagę treść art. 94 ust. 1 i 3 Prawa farmaceutycznego, takie rozumienie przepisów jest niedopuszczalne, bowiem uderzałoby w konstytucyjne prawo do ochrony zdrowia. W wyroku NSA z 13 lutego 2024 r. II GSK 1363/20 wskazano, że „w przypadkach i na warunkach określonych w art. 22 i 31 ust. 3 Konstytucji RP wolność działalności gospodarczej może być ograniczana. Konstytucja dopuszczając ograniczenia w zakresie korzystania z konstytucyjnych praw i wolności stanowi, że może nastąpić to tylko w ustawie i tylko wówczas, gdy ograniczenia są konieczne w demokratycznym państwie w celu zapewnienia jego bezpieczeństwa lub porządku publicznego, ochrony środowiska, zdrowia i moralności publicznej, ochrony własności i praw innych osób. Przyjęte w Konstytucji RP rozwiązanie oznacza, że prawodawca przewidział sytuację, gdy konieczne będzie stopniowanie ochrony poszczególnych wolności i praw obywatelskich. Wśród dóbr podlegających szczególnej ochronie, która uzasadnia ograniczenie konstytucyjnych praw i wolności obywatelskich wymieniona została ochrona zdrowia. W związku z tym ograniczenie wolności obywatelskich, w tym wolności działalności gospodarczej może nastąpić, jeżeli wymaga tego ochrona zdrowia. Istotne przy tym jest, by ograniczenie konstytucyjnej wolności nie naruszało jej istoty.” (CBOSA).

W tym miejscu, Zarząd Powiatu Wschowskiego zwraca także uwagę na orzeczenie Naczelnego Sądu Administracyjnego, który w uzasadnieniu do wyroku z dnia 9 lipca 2020 r., sygn. II GSK 252/19 wskazał: "Niewątpliwie zapewnienie dostępności świadczenia usług farmaceutycznych, w tym także w porze nocnej i dni wolne od pracy mieści się w pojęciu ochrony zdrowia publicznego. Ograniczenie swobody działalności

gospodarczej polegające na ustaleniu harmonogramu godzin pracy apteki ogólnodostępnej nie narusza istoty tej wolności. Podmiot prowadzący taką aptekę w godzinach określonych w rozkładzie uchwalonym przez radę powiatu nie jest pozbawiony możliwości prowadzenia działalności gospodarczej, a jedynie dotyczą go pewne ograniczenia w zakresie czasu funkcjonowania apteki". Przytoczony fragment uzasadnienia ma również odniesienie w aktualnym stanie prawnym.

W związku z powyższym wyznaczenie aptek do realizowania dyżurów w godzinach 12.00 – 16.00 w dni świąteczne wymienione w art. 1 pkt 1 i art. 1a ustawy z dnia 18 stycznia 1951 r. o dniach wolnych od pracy następuje w trybie art. 94 ust. 9 pkt 2 ustawy Prawo farmaceutyczne.

Pełnienie przez aptekę ogólnodostępną dyżurów wynikających z uchwały Zarządu podlega finansowaniu ze środków Narodowego Funduszu Zdrowia, zatem apteki uzyskują rekompensatę dłuższego czasu pracy.

Wobec powyższego, zgodnie z art. 94 ust. 3 ustawy z dnia 6 września 2001 r. Prawo farmaceutyczne (Dz. U. z 2024 r. poz. 686) podjęcie uchwały w sprawie wyznaczenia aptek ogólnodostępnych do pełnienia w roku 2024 dyżurów w porze nocnej i dyżurów w dni wolne od pracy jest uzasadnione.

STAROSTA

Waldemar Starosta

